

Związek Powiatów Polskich wystąpił z wnioskiem o uwzględnienie w porządku obrad Zespołu ds. Administracji Publicznej i Bezpieczeństwa Obywateli Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego kwestii bieżącej współpracy między jednostkami samorządu terytorialnego a wojewodami.

Przypadek Powiatu Radomskiego

Związek Powiatów Polskich przedstawia problem na przykładzie korespondencji między Powiatem Radomskim a Wojewodą Mazowieckim. Powiat zakupił karetki transportowe, które zamierza wykorzystać w bieżącej działalności szpitali powiatowych. Zakup został dofinansowany w ramach Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej – w tym zakresie podpisano stosowną umowę z Wojewodą Mazowieckim.

Powiat zadał konkretne pytania dotyczące możliwości wykorzystywania zakupionych zasobów w celu jednolitego i prawidłowego ich wykorzystania zgodnie z Programem OLiOC oraz umową. Powiatowi chodziło o potwierdzenie, że bieżące wykorzystywanie karetek na potrzeby działalności szpitali jest jednocześnie wypełnieniem zadań ochrony ludności.

Odpowiedź wojewody

W odpowiedzi Wojewoda wskazał, że przekazanie karetek szpitalom powinno być zrealizowane zgodnie z: umową, ustawą o ochronie ludności i obronie cywilnej, ustawą o finansach publicznych, Programem Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025–2026 oraz Wojewódzkim Programem Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej rok 2025.

Według Związku Powiatów Polskich jedynym konkretem było potwierdzenie, że szpitalom można użyczyć karetki, ale z zastrzeżeniem, że odpowiedzialność za zakupiony sprzęt ze środków dotacji celowej spoczywa na beneficjencie, a zakupiony sprzęt jest przeznaczony do realizacji zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej. Organizacja zauważa, że jest to oczywiste, ale nie tego dotyczyły pytania.

Dalsza korespondencja

W związku z lakoniczną odpowiedzią Starosta Radomski wystosował pismo, w którym przedstawił swoje stanowisko do zaprezentowanych pytań. Jednocześnie zaznaczono, że brak odpowiedzi będzie uznany za przychylenie się do stanowiska.

W odpowiedzi przedstawiciel Wojewody – Zastępca Dyrektora Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Wojewódzkiego – wysłał krótkie pismo, w którym podziękował za przedstawione informacje i podtrzymał stanowisko przedstawione w swoim poprzednim piśmie. Związek Powiatów Polskich wskazuje, że nie jest więc pewne, czy Wojewoda przychylił się do stanowiska Powiatu, czy popiera je w części, lub jest mu przeciwny, co zostanie dopiero wykazane np. przy kontroli nadzorczej.

Ocena sytuacji

Związek Powiatów Polskich stwierdza, że sprawa dotyczy wdrażanego systemu ochrony ludności, ale powinna być podstawą do szerszej dyskusji na temat współpracy między administracją rządową a

samorządami. Organizacja określa tego typu odpowiedzi jako najczystsą formę urzędniczego biurokratyzmu.

Związek wyraża przekonanie, że źródłem tak zachowawczej i niejednoznacznej korespondencji jest obawa urzędników administracji rządowej przed formułowaniem jednoznacznych ocen i odpowiedzi, które w jakiś sposób mogą zostać uznane za nieprawidłowe – czy to przez inny organ, czy przez przełożonych. Taka postawa, choć być może zrozumiała z perspektywy indywidualnej, pozostaje według organizacji trudna do zaakceptowania z punktu widzenia funkcjonowania państwa i administracji publicznej.

Związek Powiatów Polskich podkreśla, że urzędy istnieją po to, aby rozstrzygać wątpliwości i realizować polityki publiczne, a nie jedynie znać i przytaczać podstawy prawne. Jeżeli wskazywanie konkretnych odpowiedzi, ocen czy kierunków interpretacyjnych miałyby być postrzegane jako działanie zbyt ryzykowne, powstaje pytanie o faktyczną realizację konstytucyjnej zasady współpracy organów administracji publicznej.

Konsekwencje dla samorządów

Organizacja zwraca uwagę, że taki sposób komunikacji rodzi z perspektywy samorządów uzasadnioną obawę, że udzielane odpowiedzi, choć formalnie ogólnie poprawne, nie będą w przyszłości stanowiły realnej ochrony dla JST w razie ewentualnych kontroli prowadzonych przez organy nadzoru. Związek stwierdza: trudno oprzeć działania samorządu na wyjaśnieniach, które niczego nie wyjaśniają.

Postulat

Związek Powiatów Polskich prosi o podjęcie przez Zespół (albo Komisję Wspólną jako całość) tego zagadnienia oraz o odniesienie się przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji do standardów udzielania przez wojewodów odpowiedzi na pytania jednostek samorządu terytorialnego – w szczególności w zakresie oczekiwania odpowiedzi konkretnych, odnoszących się do przedstawionych stanów faktycznych i prezentowanych stanowisk, a nie wyłącznie do ogólnych ram prawnych (nawet nie konkretnych przepisów).